

Š i f r a u č e n c a :

Državni izpitni center

N 1 4 1 1 0 1 2 1

6.
razred

Četrtek, 8. maj 2014 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA
v 6. razredu

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Preden začneš reševati naloge, previdno iztrgaj prilogo z izhodiščnimi besedili.

Nato natančno preberi navodilo posamezne naloge in jo reši.

Pri vsaki nalogi svoj odgovor napiši v predvideni prostor znotraj okvirja.

Piši čitljivo in s pisanimi ali z malimi tiskanimi črkami, skladno s pravopisnimi pravili.

Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravilnega napiši na novo.

Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 16 strani, od tega 2 prazni.

N 1 4 1 1 0 1 2 1 0 3

PRILOGA

I. DEL

BESEDILO 1

O Pikinem festivalu

Dve rdeči kitki, pege na licih in nosku, pisani in različni nogavici ter preveliki čevlji – to je Pika. Tista Pika, ki je osvojila srca malih in velikih po vsem svetu. In tista Pika, okrog katere se vse vrti v času Pikinega festivala v Velenju.

Pikin festival, ki je v dvaindvajsetih letih iz enodnevne prerasel v največjo otroško prireditev v Sloveniji, domuje v Velenju. Tam so leta 1990 sodelavci Medobčinske zveze prijateljev mladine Velenje in Kulturnega centra Ivana Napotnika prvič pripravili nadvse zanimiv, ustvarjalen in živahen dan za otroke. Poimenovali so ga po priljubljeni književni junakinji. Prireditev je kmalu začela rasti, programu so dodajali nove vsebine, organizaciji pa so se pridružili številni novi ustvarjalci. Prireditev se je razširila v sedemdnevno dogajanje, ki poteka na različnih prizoriščih v Velenju in njegovi okolici. Zanimanje za festival raste in zadnja leta je pokukal tudi že čez državno mejo. Tudi obiskovalcev je iz leta v leto več. Nekaj pa ostaja. Festival je vsa leta namenjen otrokom in njihovim staršem, dogajanje spodbuja in predstavlja otroško ustvarjalnost in domišljijo, ponuja številne izobraževalne vsebine in tke prijateljske niti tudi čez mejo. Mlade usmerja k strpnosti in sprejemanju drugačnosti ter utrjuje vezi med generacijami.

Pikin festival tako zadnja leta obiše že več kot 80 tisoč obiskovalcev; ti se vsako leto radi vračajo na prireditev. Med festivalom organizirajo več kot 100 Pikinih ustvarjalnih delavnic, veliki in mali gledališki oder ter pravljичni in koncertni oder. V mestu so razstave, Pikin kino, ves čas festivala pa poteka tudi humanitarna akcija.

(Prirejeno po www.pikinfestival.si, 15. avgust 2011.)

BESEDILO 2

Haaaaj!

Ste mislili, da me letos ne bo? Hi, hi, hi, hi ... Seveda bom. Tudi letos prihajam v Velenje. Skupaj s prijatelji že pripravljamo dvaindvajseti Pikin festival. Naj vam izdam eno čisto majhno skrivnost. Tudi letos bo igriv, poln zabave in pikastih dogodivščin. Prepričana sem, da bomo skupaj preživeli teden, ki ga zagotovo ne boste pozabili. Zato res ne smete manjkati! Že danes si na koledarju označite 18. september, takrat se bo vse skupaj začelo.

Za vse tiste, ki me še niste obiskali, naj povem, da je Pikin festival res nekaj posebnega. Mali in veliki otroci se preoblečejo v Pike, nato pa se sedem dni skupaj zabavamo, ustvarjamo in raziskujemo na čudovitem prireditvenem prostoru ob Velenjskem jezeru, veliko dogodkov pa poteka tudi v središču mesta.

Rdeča nit letošnje zgodbe bodo jeziki. Sama veliko potujem po svetu in povem vam, kako smešno me kličejo v nekaterih deželah. Vas zanima? Si tudi vi radi izmišljate nove besede? Sama pri tem zelo uživam. Res je zabavno. Poskusite, ne bo vam žal. Častna pikasta!

OBRNI LIST.

II. DEL

Feri Lainšček

Deček na dedovem kolesu

Biciklin za proslave

Pod večer Ciri končno ugleda znano postavo in v začudenju komaj zadrži sapo. Ded Lacko, ki potiska ob sebi kolo, mu pomaha s privzdignjeno čepico, nato pa kar po sadovnjaku zavije proti domu. Njegovi koraki so poskočni, a kratki, saj je že na daleč videti, da ga je popotovanje pošteno utrudilo. Kolo, ki se mu med pedala zapleta visoka trava, je prašno in staro. Pravzaprav: zelo zelo staro, izdelano še v času, ko še niso poznali Derailleurjevega predležja s prestavami, pa tudi zavora je bila vgrajena v pesto zadnjega kolesa.

Ded ne razume Cirijevega razočaranja in mu pravi: »Samo dobro ga je treba očistiti in podmazati pa bo kot novo!«

Ciri kajpada vidi, da kolo ni niti malo zarjavelo in obtolčeno ter da sta plašča povsem neobrabljena. Zdi se, kot da ga je Lacko pripeljal naravnost iz muzeja ali pa je pač čudežno stopil ponj v nek davni čas, ko je ta kup železja seveda še lahko bil dosežek tehnike.

»Cela desetletja je bil biciklin varno spravljen na podstrešju,« mu pojasni starec. »Le vsako leto na obletnico osvoboditve ga je Franko znova podmazal in se z njim odpeljal na proslavo. Potem pa je vrag vzel staro državo in še te proslave ni bilo več, tako da mu biciklin res ni v ničemer služil.«

Deček molče seže po kolesu in pritisne na zvonec, ki kot velika goba tiči na okornem krmilu. Nepričakovano glasno in prijetno zvonko kovinsko cingljanje se razleže po sadovnjaku in odmevka po ogradi. Kure, ki so se že odpravile spat, se vznemirijo v kurniku in sosedovo ščene se bevskajoč oglesi. Zagotovo ima biciklin torej vsaj zvonec, ki ga bo daleč slišati.

Oldtimer, ki gre za med

Zjutraj se Ciri še precej pred uro zapelje z biciklinom v šolo.

Sedež se mu zdi trd, pedala pretežka in krmilo neubogljivo, a prepričan je, da se mu bo nekako privadil in ga kmalu povsem obvladal. Res je sicer, da si je prvo šolsko pot z novim kolesom zamišljal drugače in da se s tem starim železom ne bo mogel ravno povahiti. Toda kolesa so vendar zato, da se ljudje z njimi prevažajo in le tako je navsezadnje edino prav.

»Kje si staknil to kripo?« se mu smeji Pačka.

»Piksi mi ga je poslal iz Münchna,« se zlaže Ciri.

»Niti ene same prestave nima,« ugotovi Flore.

»Če pa je oldtimer,« skomigne Ciri, »prav taki gredo zdaj tam za med.«

»Nemci so bili zmeraj čudni,« pljune Žlica. »Hvala bogu, da nisem Nемеc, niti nimam rodbine v Nemčiji.«

Tako Ciri seveda zdaj ve, kaj si sošolci mislijo o biciklinu in ni niti malo presenečen. Tudi če bi bil povsem nov, bi že iznašli kaj, zaradi česar se jim ne bi zdel povsem v redu.

Neprijetno je edinole to, da kolo očitno res bode v oči.

Še sam učitelj Tehnika nejeveren zastane in začudeno vzklikne: »Glej, glej, kakšen velociped!« Nato pa, ko si ga bolje ogleda, celo doda: »Pa je res pravi stari puch! Rekel bi, so ga izdelali še pred drugo vojno, zato je zdaj zagotovo vreden več, kot vsi ti bicikli skupaj.«

(Odlomek)

(Lainšček, F. (2001). Deček na dedovem kolesu. Murska Sobota: Franc-Franc.)

N 1 4 1 1 0 1 2 1 0 7

I. DEL**Naloge iz I. dela se navezujejo na besedili 1 in 2.****Pozorno preberi obe besedili (označeni sta s številka 1 in 2) in reši naloge.**

1. O čem govorita obe besedili?
Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

2. Ali so navedene trditve o izhodiščnih besedilih pravilne ali ne?
Če je trditev pravilna, obkroži DA, če ni, obkroži NE.

Obe besedili sta namenjeni javnosti.	DA	NE
Namen obeh besedil je predstaviti Piko Nogavičko.	DA	NE
Obe besedili je napisala Pika Nogavička.	DA	NE
V besedilu 2 se pisec predstavlja kot Pika Nogavička.	DA	NE
Pikino pismo bralce vabi na festival.	DA	NE

(2 točki)

3. V besedilu 1 poišči podatka o tem, kje poteka Pikin festival in koliko časa traja.
Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

N 1 4 1 1 0 1 2 1 0 9

7. V 3. odstavku besedila 1 piše, da se obiskovalci Pikinega festivala udeležujejo večkrat.
Izpiši tisti del povedi, s katerim je to izraženo. Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

8. V besedilu 2 je Pika napisala *Častna pikasta!* Kaj je Pika s tem povedala?
Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

9. Kot avtorica besedila 2 se je podpisala Pika Nogavička.
Katere besede oziroma besedne zveze razkrivajo, da je to besedilo napisala navihana, razigrana Pika?
Na črto napiši tri takšne besede oziroma besedne zveze.

(1 točka)

10. Kako so v besedilih 1 in 2 navedene besede povezane med seboj?
Na vsako črtico napiši ustrezno številko iz desnega stolpca.

___ otrokom, otroštvo

1 Besedi sta protipomenki.

___ veliki, mali

2 Besedi sta sopomenki.

___ festival, prireditev

3 Besedi sta podpomenki.

___ kitke, nosek

4 Besedi sta manjšalnici.

5 Besedi spadata v isto besedno družino.

(2 točki)

14. Preberi poved.

Sama pri tem zelo uživam.

14. a) Iz povedi izpiši glagol.

(1 točka)

14. b) Poved spremeni tako, da bo glagol izražal dejanje, ki se bo šele zgodilo.
Novo poved napiši na črto.

(1 točka)

15. Katere vrste povedi prevladujejo v obeh besedilih?
Obkroži pravilna odgovora.

trdilne

nikalne

pripovedne

vzklične

vprašalne

(1 točka)

16. Iz besedila 2 izpiši eno od vzkličnih povedi in napiši, kaj je z njo izraženo.

Vzklična poved: _____

Kaj izraža? _____

(2 točki)

N 1 4 1 1 0 1 2 1 1 3

II. DEL

Naloge iz II. dela se navezujejo na besedilo Ferija Lainščka *Deček na dedovem kolesu*.

Pozorno preberi izhodiščno besedilo, ki je sestavljeno iz dveh delov (*Biciklin za proslave* in *Oldtimer, ki gre za med*), in reši naloge.

1. Ali so navedene trditve o izhodiščnem besedilu pravilne ali ne?
Če je trditev pravilna, obkroži DA, če ni, obkroži NE.

To je dramsko besedilo.	DA	NE
Avtor besedila je znan.	DA	NE
Besedilo je pustolovska zgodba.	DA	NE
Prostor dogajanja se v besedilu spremeni.	DA	NE
Zgodbo pripoveduje Ciri.	DA	NE

(2 točki)

2. O čem govori izhodiščno besedilo? Upoštevaj oba dela besedila.
Odgovor napiši na črti.

(2 točki)

3. Ali je Cirijeva družina premožna? Svoj odgovor utemelji s tem, kar izveš iz izhodiščnega besedila.

(1 točka)

8. Zakaj je naslov 1. dela izhodiščnega besedila *Biciklin za proslave*?
Odgovor napiši v največ dveh povedih in pri tem upoštevaj izhodiščno besedilo.

(2 točki)

9. S svojimi besedami napiši, kaj je o kolesu povedal učitelj Tehnika. Izpostavi tudi, katera njegova ugotovitev napoveduje spremembo odnosa sošolcev do Cirija in kolesa. Utemelji, zakaj ta ugotovitev napoveduje spremembo. Napiši zaokroženo besedilo.

A		4
B		2

Skupno število točk: 50

